

na vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročnice brez dopolnane naročnine, se uprava ne osiroma. Naročnina na mesečno izdajanje "EDINOSTI" stane: enkratno letno 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in raketpi se ne vračajo. Naročnine, oglašila in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Gergie Galati 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista "Edinost". - Nastopila tiskarna konsorcij lista "Edinost" v Trstu, ul. Giorgio Galati št. 18.

Polno-branilni račun št. 841-652. **TELEFON št. 11-37.**

V ednosti je moč!

striji!" podala pred avstroogrsko odposlanstvo
kjer je razbila vse šice na oknih.

Neodvisnost Bolgarske.

■ CARIGRAD 7. Turški listi poročajajo, da so bili včeraj v Stambolu najdeni l-paki, v katerih se zahteva napoved vojne Blgariji. List "Saba" odločno obsoja te lepake, ki so jih objavili reakcionarci, da provzročajo raz-

Veliko vrvenje je seveda vzbudil glas o aneksiji tam, kjer jim gre za kožo: v Bosni sami. Listi zatrjujejo, da vlada v Sarajevu popoln mir... Značilno pa je, da ne govorijo o navdušenju. Cesarjev proglas so preleteli po vseh mestih v Bosni in Hercegovini.

„Dnevni list“ opomniha posamične liste, naj ne begajo prebivalstva z izmišljenimi poročili.

DUNAJ 7. „N. Wiener Journal“ in „Fremdenblatt“ poročata iz Belagrada, da se je sinoči množica demonstrantov vslikaje „Doli z Avstrijo! Smrt Avstriji! Voino Av-

ATENE 7. (Ag. Hvas). Vled držav-
nega prevrata v Bolgarski je krcdiansko pre-
bivalstvo včeraj sklenilo progiasiti anekcijsko k
Ogrski. Ta sklep je bil danes izveden. Na

vse otoku so bile grške oblasti umeščene v javnih in občinskih uradih. Na tisoče krčmarov je z dežele prišlo v Konejo, da pokažejo svoja navdušena čustva za Grško.

LONDON 7. „Reuterjev biro“ poroča iz Koneje: Razmere na Balkanu ne ostanejo tukaj brez posledic. Iz dobrega vira se čuje da nameravajo Krečani danes izvesti državni prerat v prilog spojitve z Grško.

Kolera.

PETROGRAD 7. V zadnjih 24 urah pa obolelo za kolero 111 oseb, umrlo jih je 58. Vseh bolnikov je 1585.

Potres.

ČIK-SEREDA 7. Sinoči ob 10. uri 45' 15" je bilo čuti v Čik-Seredski županiji tri močne potresne sunke. Nekoliko sten je pošlo, škoda ni nobena.

LVOV 7. V Lvovu, Ternopolu in drugih krajih vzhodne Galicije je bilo v minoli noči pred 12. uro čuti lahak valovit potres, ki je trajal nekoliko sekund.

BUKAREŠT 7. Skoraj po vsej deželi je bilo okoli polnoči čuti precej močan potres, ki je trajal 10 sekund.

ČERNOVICE 7. Ob 11 uri 25 minut po noči je bilo čuti takaj tri do štiri sekunde trajajoč potres. Škoda ni nobena.

Bolgari, Srbi, Hrvatje in Slovenci.

To je jugoslovanski Balkan!

Bilo je vekov, ko so jugoslovanski carji, kralji, knezi in bani vladali kakor gospodariji od morja do morja! V svetu so jih spoštovali in se jih — bali. Ali tedaj se je preko Bospora razlila azijska reka, padel je bizantijski Carigrad, zardelo je Kosovo polje, pretresle so se zidine carskega Dunaja...!

To je bil Muhamed, ki se je v žlezem objemu spoprijel s Kristom. Koder je šlo turško kopito, tam trava ni več rastle! Jugoslovanski Balkan se je pretvoril v veliko ječo s sužnji! Jedino jedra srbski orel je užival svobodo, ali vendar zlato svobodo tam gori med vratolomnimi stenami Črnogore!

Ali Kraljevič Marko ni poginil. Njegov konj ni poginil, njegovo kopje ni zarjavelo. Kraljevič Marko je spal nekje v jami pod Udbino, pričakujoči vilo „Slovinkinjo“, da ga pokliče iz sna, da izvojuje svobodo rodu svojemu!

Ja zaklicala je Slovinkinja-vila. Tu se je Hrvat pehal z Mohamedovim potomcem Madjarom, tam so zaplesali bojno kolo Srbi in Bolgari. Kar je bilo pozneje, to beleži zgodovina.

Danes smo krvavo dočakali dne, ko naj nam bil ves svet priznaval svobodo. Šest stoletij smo svojo krivjo in svojimi trupli na meji Zapada postavljali nasipe, da očuvamo Evropi miren sen! Pak: ali danes še nimamo pravice, da se nam v Evropi priznava svoboda, ki smo si jo — sami izvojevali?!

Zdi se, da še nimamo tega prava! Nismo ga, ker se naš Kraljevič Marko še ni popolnoma probudil, ali, ako se je: našel nas je nesložne, pa zato tudi brez moči!

Usoda balkanskih Slovanov se še enkrat kroji oreko njihove volje.

Bolgari so sicer znali nastopati najjunačnejše. Vekovito vstrajnostjo, nepreglednim delom, jeklenim rodoljubjem znali so v vsaki važni dobi v zgodovini ustvariti, zdravo in odločno generacijo. Tudi v njih je bilo strankarstva in izrodov, ali Bolgari so — tudi ko so bili še turški sužnji — znali zadrliti Rusijo, da jim vrača mlo za drago, a potem so v borbi za osvoboditev bili pravi levi heroji carju-osvoboditelju. Bilo je časov, ko se je na Balkanu govorilo o neslovanstvu Bolgarov, ker so bili preveč egoisti za svojo hišo. A mi drugi? Mi smo se raztapljali v sentimentalizmu ilirizma in v neslovanstvu in o nas, tu smo: Bolgari imajo jedro svobodno domovino, imajo naslednika carju Simeonu, a našo domovino trgajo Nemci, Madjari in Italijanci...!

...Doim narod v Sofiji zmagovalno vzklikal bolgarskemu carju, pa v Beogradu in po vsej Srbiji štrčilejo z zobmi.

Bosna in Hercegovina spadata definitivno kroni Habsburžnov.

Narod v Srbiji glavo kriči, da se tej krivici mora priti v okom z oboroženo silo, ker Bosna da je srbska! Ali mi vprašamo sedaj: mari se danes zmaga na bojnem polju pripravljajo z uličnimi protestnimi shodi? Je li Srbija danes pripravljena, da bi se mogla resno spoprijeti z monarhijo? Ne, ne, bratje Srbi! Preveč vas je zastrupilo strankarsko življenje, preveč časa ste izgubili, odkar imate dve svobodni državi, da bi se sedaj smeli drzniti k vratolomnemu koraku...!

A Hrvatje? Njih so najnovejši dogodki najbolj iznenadili. Oni bi bili mogli že davno predvidjati današnji dsn. Ali čim bolj so se mu približavali, tem bolj — neprimamljeni so bili. Da bi bile vsaj hrvatske dežele danes na svojem me-tu, bi se drugače govorilo o sneksiji Bosne in Hercegovine. Da so bi složni in odločni, bi Hrvatje danes odgovorili s prelomom z Madjari in uedinjenjem hrvatskih dežel, a tedaj bi bil položaj Bosne drugačen. Ta korak bi bil sicer hazarden, ali ni to doba hazardne igre?!

Z mnogih strani se opetuje zahteva, da se firmatarne velevalisti berlinskega kongresa sestanejo vnovič, ker ta dogovor da treba

revidirati, ker je de facto že kršen. Pa kaj naj se govori na tem novem berlinskem kongresu? Mari samo o tem, da se Bolgarski prizna neodvisnost, Avstriji Bosna in Hercegovina, Turčiji Sandžak in eventuelno Grški Kreta?

Tu smo torej pred novim vprašanjem! Malo je časa, da bi se južni Slovani pripravili, da je rešijo sebi na korist. Ali vendar: še niso izgubljene vse nade.

Najvažnejše bo vedenje Srbov. Ne pravimo Srbije, ampak Srbov, kajti, ako se Srbi složijo, še je možno ustvariti novo Srbijo!

Danes sta Srbija in Črnagora dočakali za Srbstvo historičen dan — v neprijatelstvu. Rodoljubje in bodočnost srbskega naroda zahtevata sedaj od beligradskega in črnogorskega dvora, da se takoj pomirita in izvedeta najtesnejše zavezništvo: obrambeno in carinsko. A ako se jutri sestane revizijski berlinski kongres, naj Srbi zahtevajo, kar je možno dobiti: novopazarski Sandžak, iz katerega se je Avstrija umaknila. Ta ped zemlja, ki je sedaj delila srbski narod, naj od sedaj spoji Srbijo s črnogorskim morjem! Projektirana Jadranska železnica naj izteče na Črnogorski Bar in ne na arbanasški San Giovanni di Medua. In tu bo Srbiji glavni pogoj, da bo tudi de facto svobodna, kakor je že po pravu!

Na novem kongresu velevalisti bi se moralo nadalje sprožiti še drugo vprašanje: hrvatsko vprašanje! Na samih Hrvatih in drugih svobodnih Slovanh, posebej pa Rusih bo, da se ne dovoli kakemu novemu Andrasiju, da bi proglasil hrvatsko vprašanje — kakor interno vprašanje monarhije! Ne, ker hrvatsko vprašanje se mora ali sedaj ali nikdar rešiti po principu pravičnosti. Za usodo Hrvatske bo v Evropi še prijatelj!

Ali tudi ne glede na korake visoke diplomacije, je za nas južne Slované še čas, da popravimo, kar se je dogodilo na našo škodo valed naše nemarnosti.

Tu prihajajo na vrsto — Slovenci. Mi moremo črpati iz zgodovine nauk: da se moramo namreč otreš germanškega vpliva in suženjstva in da moramo svojo številno nemoč ojačiti po zvezah z bratskimi nam sosedmi. Zadnji cilj naše narodne politike mora biti jedinstvo s Hrvati. Za to jedinstvo moramo delati osobito sedaj, da nam najbližja bod čnost ne prinese — zadnje razočaranje. Bosna je je sedaj — avstrijska! Ona dobi ustavo, vsakojake svobodošine, pozemski raj, ali — zapomnimo si dobro! — vse bo le za jedno jedino ceno: da Bosna ne bo več ne hrvatska ne srbska. V tej smeri se dela v Bosni že 30 let. Naj minejo tako še tri desetletja, pa se nam bo boriti na tri ali štiri fronte: proti nemstvu in medijstvu z Dunaja, Peš in — Sarajeva in proti italijanstvu v naši hiši!

Torej? Da bo naša moč močnejša pred navalom, da bo kompaktnost naš dežel obranena pred tujinsko infiltracijo, ki nas razdeli in muči. Trebamo z naše strani jedinstva naših malih narodov. V jedinstvu je naša rešitev! Ne obupujmo še, ali na delo!

Dnevne vesti.

Kako poroča „Piccolo“ o obstrukciji v goriškem deželnem zboru? V včerajšnji številki smo poročali obširno in natančno o teku šeste seje goriškega deželnega zbora. Iz našega poročila je izhajalo jasno, da so italijanski liberalni poslanci prešli od tehnične obstrukcije, ki so jo uganjali do sedaj skupno s slovenskimi klerikali, na mehnično obstrukcijo, obstoječo iz življenja na siredi in vpitja. Tržaški „Piccolo“ pa je prinesel poročilo o zadnji seji goriškega deželnega zbora pod naslovom: „Obstrukcija v goriškem deželnem zboru se nadaljuje, ali obstrukcija je slovenska“. Slovenska obstrukcija seveda bi imela pomenjati obstrukcijo od strani poslancev slovenskega kluba. In v čem obstaja po „Piccolo“ ta obstrukcija Slov. kluba? Ta obstrukcija naj bi obstajala v tem, da je poslanec Gabček baie čital interpelacijo poslanec, ki „nekega“ položaja računa, proti čemur so italijanski liberalni poslanci protestirali s življenjem na pšcalke in italijanska galerija z vpitjem in poskumi proti govorniku, valed česar je moral deželni glavar zaključiti sejo. To je puč vrhunec macchiavlizma, ako se t. d. da uganja obstrukcijo poslanec, ki je stavlil vprašanje na deželnega glavarja, d. čim se ne smatra za nikako obstrukcijo vpitje in življenje od strani italijanskih liberalnih poslancev in njih priistave na galeriji.

Vrhunec farizestva tiči pa v tem, da „Piccolo“ poroča, da je posl. Gabček čital interpelacijo gl. de „nekega“ položaja računa, ne da bi povedal, da je ta poslanec zahteval pojasnila o prekoračenju kredita za deželno poročilo od strani deželnega odbora za okolu pol milijona na kron. To seveda „Piccolo“ ni ugajalo, ki je hotel zakrivati nezakonito postopanje Pajerja in njegovih priistav z izmišleno obstrukcijo Slov. kluba. Po vprašanju posl. Gabčka za pojasnila o omenjenem prekoračenju kredita, je pač vsakemu jasno, zakaj se dovedanji mogotci tako krčevito d. že odborništa in z. kaj preprečevajo z obstrukcijskimi predlogi, da bi ne prišlo d. rednega dela v deželni zboru. Bo še pač razkriti o njih gospodarstvu. Ali vse to jim

ne bo koristilo nič, kajti resnica bode morala slednjič vendar na dan. In vsi Piccoli tega sveta ne bodo mogli zakriti nerednega gospodarjenja dr. Pajerja in družbe.

Kaj mislite vi? Priobčujemo iz delavskih krogov da vidijo čitatelji, kako sodi naše priprosto ljudstvo o sedanjih zgodovinskih važnih dogodkih na Balkanu:

Kakor da sem jaz kak Bismark — vprašujejo ljudje mojem mnenju o dogodkih na Balkanu! Prvo se jaz malo brigam za visoko politiko in drugo — imam svoje posebne nazore o stvari, nazore, ki bi sa lahko zdeli smešni onim, ki uganjajo visoko politiko. Da pa rečem tudi jaz svojo (in to brez ozira na to, kaj poreko drugi o mojih izjavah), je stvar naravna — saj pravijo, da ima vsaka glava svojo pamet. Glede združenja Bosne in Hercegovine z Avstrijo sem mnenja, da bi to bilo za nas avstrijske Slované koristno. — Ako se izvede definitivno priklonjenje, pride o k nam novi elementi, ki bodo množili naše vrste, kar bi bilo, vsaj po mojem skromnem mnenju — koristno za nas in za Bosnske.

Kakor ljubim brate Srbe in Bolgare ter jih celo malce zavidam, da žive v svobodni samostalni državi — sem si vendar želel, da Avstrija anektira tudi ti dve državi, da Avstrija postane najmočnejša evropska država — v kateri pa naj bi vladali oni, ki tvorijo večino njenih narodov to je Slovani! Slovanske Avstrije si jaz želim in čim več Slovanov bo priklonjenih k njej, tim prej odzvoji Nemškim Mihelnom na Dunaju in madjar-kim v Budimpešti! Strah, da bodo manjšine vladale v Avstriji na vake vekov — je prazen strah. Nam treba le sloge in gospodarji bomo mi! Gospodari in ne zatiralci, kakoršnji so danes Nemci in Madjari, kajti Slovan je blaga (preblaga) duša, da bi mogel zatirati drugorodnega sosedu, ako je ta spoštovanja vreden.

Italijani, Italijani, Italijani... Te dni se je vršilo v Zad u zborovanje „italijanskih“ v. enčliščnikov iz Dalmacije. Kaj vse so povedali ti veliki Italijani o „marticologiji“ italijanske Dalmacije, tega ne treba omenjati. Dvnel je, ako prinesemo sama imena „italijanskih“ govornikov: Illich Granich, Bazzanovich, Collenz, Radnich, Delich itd. Novo predsedstvo dalm. akademsk. ga društva sestavlja eno je tako-le: Farcich, Radnich, Nachich, Granich in Brazzanovich.

Dakler bo v Dalmaciji toliko „ich-evičev“, se ni nič bati za italijanstvo te dežele!

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva v Ljubljani.

V službo se sprejme:

1 poslovodja, 2 knjigovodje in korespondenti, 1 kontorista, 3 pomočnika mešane stroke, 1 pomočnik specerijske stroke, 1 pomočnik manfakturne stroke, 3 pomočniki železnarske stroke, 1 pomočnik modne in galant. stroke, 1 kontoristinja, 2 blaginčarki, 1 prodajalka 1 učenec.

Službe iščejo:

4 kontoristov, 0 knjigovodje, 10 pomočnikov mešane stroke, 8 pomočnikov specerijske stroke, 5 pomočnikov manfakturne stroke, 2 pomočnika železnarske stroke, 1 pomočnik modne in galant. stroke, 12 kontoristinj, 7 blaginčark, 4 prodajalke.

Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Razglednice s sliko padlih žrtav v Ljubljani se dobivajo sedaj v knjigarni G. Gorenca, ulica Valdirivo. Uverjeni smo, da si sleherni zavedni Slovenec nabavi ta spomin na tragedijo ljubljansko.

Tržaška mala kronika.

Otrok padel z okna. — Devetletna A. la Ciharja, stanujoča v ulici Cisternone št. 509, 1. je neopazoma od matere zlezla na balkon svojega stanovanja in zgubivši ravnotežje t. lebula na cesto. Pitekla je v nepopisnem strahu na ena mati, pobrala ponesrečeno dete in je prinesla na dom. Zdravnik je našel, da so se detetu pretresli možgani in imela rano na glavi in na očesu.

Rabuka z redarji. Matej Runko iz Pčana je včeraj vstopil na peron državnega kolodvora brez vstopnega listka in je bil povabljen od redarja, naj izstopi. A Runko se je razkačil, obrgail redarja, ki ga je sretiral. Prijatelji aretiranc, sami madenci, so se vmešali v uradni čin redarjev in bili sami aretirani.

Nasilnež. Na zahtevo gostilničarja Loveta Petrača je bil predvčerajšnjem aretiran 18 letni težak Nikola Viškov, ker je nakletil krmarja in mu strgal sukajo.

Loterijske številke izžrebane dne 7. oktobra 1908.

Brno 45, 83, 29, 67, 58.
Lacomost 46, 25, 86, 82, 53.

Smešnica. Vzorca žena. Sodnik: Rekli ste, da vas je vaš mož mučil in prete al? Ali mi morete podati kake dokaze, da ga primemo? — Žena: Gotovo, gospod sodnik; tu je šop las, ki sem mu jih včeraj tekam najinega pogovora izpulila.

Koledar in vreme. — Danes: Brigita vd. va. — Jutri: Dionizij muč. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 20° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vreme napoved za Primorje: — Lepo, v. čimoma jasno. Z nerni vetrovi. Temperatura mila. Vreme stanovitno.

Naše gledališče.

Gospod Grobski.

Toliko radi preobilice gradiva vsled senzacionalnih političnih dogodkov začinah dni, kolikor radi zaposlenosti našega kritika, ki jo nam za takrat blagovole čitatelji opustiti, smo dosedaj le površno omenili uspeh igre „Gospod Grobski“, s katero se je otvorila sezona našega gledališča.

Ozrom na to, da je nas prebitel kritik druge predstave in v glavnem tudi gledališki kronist, hočemo biti le kratki.

Naše gledališče je otvorilo sezono s slovensko igro, ki jo je spisal znani č. ški pisatelj Stroupežnički. S tem je hotelo pokazati svoj slovenski značaj in svoj namen gojiti v prvi vrsti slovensko umetnost. — Igra je bila sama na sebi srečno izbrana. Stroupežnički spada sicer k pisateljem starejših dobe, ki se strogo držijo predplov Lessingovih dramaturgičnih nauk — „notnosti časa, kraja in dejanja“; vidi se v njem vse znake klasične šole: retorika, pompozna frazeologija in veldramatični efekti. Ob enem je pa igra vi-oke umerarne vrednosti in ima še vedno visok dramatični efekt, vsled česar je vidimo na primer tudi na stalnem repertoarju Narodnega divadla v Pragi.

Hrvatje in Slovenci v Istri!

V nekoliko dneh se bodo vršile volitve poslancev v deželni zbor po novem volilnem redu.

Doslej ste bili v tem zboru zastopani z največ devet poslancev, a v bodočem zasedanju, ako bo vladala med Vami sloga in disciplina, zastopalo bo Vaše koristi devetnajst poslancev.

Doslej so bili Vaši poslanci radi malega števila nasproti protivnikom, v svojem delovanju, more se reči, omejeni samo na to; da ščitijo hrvatski in slovenski narod v Istri pred besnimi navali na njegov obstanek ter ga branijo kakega večega zla.

Od sedaj, ako bo v resnici izvoljenih 19 hrvatskih in slovenskih poslancev, in ako bo med njimi sloga in jedinstvo, mogli bodo oni ne samo uspešneje izvajati dosedanje svojo nalogo, ampak tudi v važnejih vprašanjih najti pogojev razvoju in napredku hrvatskega in slovenskega ljudstva v Istri, toli na kulturnem koli na gospodarskem polju.

Glavna naloga bodočega deželnozbornskega zasedanja bo prav ta, da uredi in postavi glavne temelje odnošajem v gori navedenem obziru med našo in italijansko narodnostjo v Istri.

Ozirom na to, naši poslanci ne le da morajo imeti ljubezen do našega naroda in poznati njegove težnje in potrebe, ampak morajo tudi posedovati taka svojstva in znanje, da zamorejo odločno in z uspehom nastopati za te narodne naše težnje in potrebe!

Odbor našega društva povabil je v vseh okrajih na sestanek zaupnike stranke v svrhu, da se z njimi pogovori o osebah, ki naj Vam jih predloži kakor poslance.

Zaslišavši njihovo mnenje in proučivši to vprašanje v več odborovih sejah, Vam naše društvo predlaga, koga naj izvolite v pojedinih volilnih okrajih.

Osebe te so iz Vaše srede in ki jih Vi torej dobro poznate. Za svoj program določile so si isti program, ki vodi našo stranko od njenega začetka, s katerim sta se bojevala naša Dobrila in Vitezić, po katerem se bojujejo tudi sedanjí naši narodni prvaki; temelji pa ta program na načelih vere in narodnosti s posebnim ozirom na poljedeljski značaj naše pokrajine.

Njihova imena se Vam priobčujejo na zaključku tega razglasa, a tu Vam priporočamo edino to, da složno in številno nastopate na volitvah ter oddaste svoje glasove za moze, ki Vam jih predlagamo, kajti v nasprotnem slučaju boste sami krivi, ako Vas doleti kako iznenadenje in ako ne bo Vaše zastopstvo v deželnem zboru odgovarjalo času, v katerem se nahajamo.

Volilci! Hrvati in Slovenci v Istri!

Za peto splošno volilno kurijo predstojećih volitev poslancev v deželni zbor, ki so napovedane za dne 25. t. m., priporočamo, da oddaste svoj glas sledečim možem:

1. V četrtem volilnem okraju z glavnim voliščem v Kopru, gosp.

MATEJU ŠKERBEC,
župniku v Kortah.

2. V petem volilnem okraju z glavnim voliščem v Motovunu, gosp.

FRANU FLEGO,
posestniku v Buzetu.

3. V šestem volilnem okraju z glavnim voliščem v Pazinu, gosp.

Dr. ŠIMI KURELIĆ,
odvetniku in županu v Pazinu.

4. V sedmem volilnem okraju z glavnim voliščem v Voloskom, gosp.

prof. VJEKOSLAVU SPINČIĆ,
državnemu poslancu v Opatiji.

PAZIN, dne 3. oktobra 1908.

Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri:

Prof. Matko Mandić s. r. Dr. Niko Baničević s. r.
predsednik. tajnik.

PODLISTEK.

DROBIŽ.

Resnična dogodbica.

Francoski državljani Lucien Grattery je bil l. 1870 vojak v četrtem peš-polku. V bitki pri Bry-sur-Marne mu je pruska krogla razbila dve rebri, prevrtala leva pljuča in običala nekje v hrbtnici — bilo je dovolj, da bi bila ubila dva moža, toda Lucien Grattery je imel dobro naravo: pljuča so se zacelila, rebra so se popravila in krogla se je lepo „zabubala.“ Grattery je zapustil bolnišnico in se vrnil v svoj rojstni kraj Chartres, kjer je živel priden rokodelce.

Premišljeval pa je, da je krogla, ki jo je hrabri Francoz prejel v poštenem boju s Prusi, pač vredna majbnega rdečega trakca na prsih. Ako pa boče vojak prejeti za odlikovanje, mora pred vsem pokazati svoja službena izpričevala. Dobri Grattery je pisal torej vojnemu ministru v Pariz in je prosil za potrebne papirje. Minister je imel najbrže drugih opravkov in ni odgovoril. Nekega dne je bilo čitati, da je moral iti in da je imenovan nov minister na njegovem mestu.

Tudi dobro, si je mislil Grattery, pišimo novega...

In pisal je... pisal... pisal... na vsakega novega ministra — bili so povprečno sedem mesecev v službi — in ponavljal vedno isto prošnjo: „Ekselencija, pošljite mi moja službena izpričevala.“ Toda ekselence niso slišale, in ko je bil Grattery svojo prošnjo kakih petdesetkrat obnovil, je bilo preteklo že lepo število let. Grattery je bil že sivolas starček, a pisaril je še vedno neumorno — menda iz gole navade. Morda je upal na čudež. In prišel je čudež, kakor pride vedno, ako ima človek potrebno potrpljenje, in prišlo je še čudoviteje nego si je Grattery predstavljal.

Francija je bila dobila med tem zopet novega vojnega ministra, generala Picquarta — in ta je celó odgovoril, ako mu je človek pisal. To je bilo za Gratteryja, ki je bil pri petdesetih ministrih izkusil nasprotne, že čudapalno.

Dne 17. avgusta 1907 — štiri mesece prej je Grattery obhajal svoj 63. rojstni dan — sta stopila dva orožnika v njegovo hišico. Privesla sta pismo vojnega ministra. Datirano je bilo od 5. junija, a v Franciji se vojaštvo ne poslužuje pošte. Od Pariza v Chartres je potrebovalo pismo samo deset tednov. A če je človek čakal na kako pismo 38 let, se za take malenkosti ne meni. Vseeno je Grattery

II. mednarodni kongres srednjega stanu na Dunaju od 4. do 8. oktobra t. l.

Posledice nepričakovano ogromnega razvoja modernega kapitalizma izza srede minulega stoletja so bile take, da je dobila človeška družba skoro preko noči nov izraz: poleg plemstva in meščanstva je nastal nov del v socialnem organizmu: delavski stan, nazvan industrijski proletarijat. Ta se je rekrutiral deloma iz kmet-kega prebivalstva, deloma iz meščanstva. Opazovanje tega dejstva in pa vehementni napredek kapitalistične sile sta zvela mnogo opazovalcev k mnenju, da je nastal na zemlji zdaj tisti trenutek, ko se loči vsa človeška družba v dva velika tabora. Bilo bi kakor na sodnji dan: tukaj pregrešna levica kapitala, tam desnica od kapitalistov odvisnih trpinov, ki čakajo na odrešenje. Izlasti Karol Marx, duševni oče socialnih demokratov, je zastopal to mnenje. Uporaba strojev po kapitalu ne uniči samo meščanstva, ampak spravi v svojo odvisnost tudi kmet-ski stan.

Vrednost vsakega prorokovanja in vsake trditve nam kaže — vspehl Marx je prorokoval, da pride od polema v človeški družbi v nekaj letih. Od tedaj je minulo že dobro polstoletje in do takega preobrata še ni prišlo. Mnogo njegovih kasnejših pristašev, ki so s svojim voditeljem vred naprej priznali, da se je Marx zmotil v svojem računu, so našli, da tudi v njegovih načelih ne odgovarja vse dejanskemu razvoju. Mali kmet je postal t. kom let celo trdnjej in z vsakim letom v vsejši konkurent veliku posestniku. Socialistični poslanec Eduard David iz Mogunca na Nemškem je prišel z voditelji svoje stranke v hudo polemiko, ker je v svojem obširnem delu „Socializem in poljedelstvo“ dokazal, da zasleduje mali kmet ravno nasprotno tendenco, nego mu jo je prorokoval Marx.

Pokazalo pa se je tekom let še nekaj: tudi obrtnik in mali trgovec nikakor nista izročena tako na milost in nemilost kapitalizmu, kakor je sodil Marx in z njim mnogo njegovih učencev do najnovejših dni. Res je prišlo mnogo panog obrtništvu in trgovcem vsled kapitalističnega vpliva popolnoma na kent. Po drugi strani pa se je zopet mnogo obrtni in trgovine ravno vsled tega razvoja moglo ustanoviti na novo, oziroma se je s pomočjo kapitalistične produkcije moglo izpopolniti, dejali bi, reorganizirati.

S tem pa je bilo pokazano, da mali kmet, obrtnik in mali trgovec niso bit-stveno isto kakor industrijski delavec. Izkazalo se je to tudi v političnem življenju, kjer so kmet, obrtnik in trgovec odrekli klicu proletarijata.

Med visokim stanom kapitalistov in nizkim stanom proletarijata ni nastal prepad v organizmu naše družbe: med obema stoji srednji stan, kakor so se pričeli nazivati kmet, obrtnik in trgovec. Do najnovejšega časa se je o kakem stanovskem zavedanju srednjega stanu malo čulo. Raziskavanja in literatura o njem je nova in zato nepopolna. Nemec dr. Ivan Wernicke je bil prvi, ki je to vprašanje sistematično zasledoval v zadnjem desetletju in kakor produkt tega svojega dela je izdal lani nekaj nad tisoč strani obsejajočo raz-pravo pod naslovom „Kapitalizem in srednji stan.“ Može je prečital pač do malega vso literaturo, ki je izšla o tem vprašanju dotlej; tako po knjigah, revijah kakor političnih listih. Več nego dve tretjini knjige je izpolnjene s samimi citati, tako, da se lahko reče, kdor je prečital to knjigo, je spoznal obsejem že vso tozadevno literaturo do dankega leta.

Dočim druge stranke niso priznale srednjega stanu kakor takega, se je vrgla nanj v Evropi izlasti duhovščina, tako katoliška kakor lutrovska. Mnogi katoliški shodi (izlasti oni v Regensburgu 1905), razne kišćanske-socialne organizacije, nemška evangelska zveza — povsodi se je govorilo in sklepalo resolucije o srednjem stanu. Postali so po-

zorni tudi znanstveniki in tako se je konstituirala leta 1904 v Belgiji „Mednarodna zveza“ v svrhu proučavanja srednjega stanu — pour l'étude du Problème des Classes moyennes. Prvi svoj kongres je imela ta zveza v belgijskem mestu Lüttich sredi meseca avgusta 1905. Zastopane so bile na nem vse evropske države, zato se je ta shod splošno imenoval „I. mednarodni kongres srednjega stanu“.

Namen te zveze ni drugo, nego zbirati snov, ki jo pošilja potem državnikom, parlamentarcem ter znanstvenikom. Več nego preko razprav tudi prvi kongres ni prišel.

V ponedeljek 5. avgusta t. l. je prišel zborovati v dunajski poslanski zbornici II. mednarodni kongres srednjega stanu.

Komite, ki sklicuje ta kongres, je izdal svoj oklic (na katerem je podpisanih tudi sedem slovenskih državnih poslancev) v juniju. Navadno nimajo taki shodi mnogo praktičnega pomena, ali na oklicu čitamo, da je namen takega kongresa pozitivno delo, sklepa naj o praktičnih ukrepih, po katerih se naj ravna zakonodajec; politični nameni naj so izključeni.

Novi avstrijski minister, v agitaciji za Luegerjevo stranko odzivel dr. Gessman je napravil že v majniku tekočega leta več potovanj, kjer je govoril na raznih sestankih srednjega stanu. Gessman je trdil na Dunaju, v Stockerau in drugod o vsem, kar boče storiti vlada v korist srednjega stanu. Minister Gessman je tudi eden glavnih aranjev tega kongresa.

Kar je pravil na svojih turnejah, to čitamo tudi v oklicu kakor program obravnavani.

Dejstvo je namreč, da pojem in bistvo srednjega stanu ne reprezentirata nekaj tako ostroizraženega kakor, recimo, beseda kapitalizem ali proletarijat. Notranje sile srednjega stanu se neprestano premikajo v isti smeri, kakor se spopolnjuje splošni gospodarski razvoj. To velja izlasti za obrtnika in trgovca. Del srednjega stanu se nahaja vedno v krizi t. j. nekaj jih absorbira gospodarski razvoj, med tem ko je dobil po drugi strani nov prirastek.

Zato je tudi organizacija srednjega stanu težavna in vsled tega negotov boja za gospodarsko ojačenje otežčen. Tudi se pri vseh pripadnikih tega stanu ne da konstituirati enakih interesov. Dočim se, recimo, obrtnik s pridom poslužuje konsumnih društev, je mali trgovec njih najhujši nasprotnik.

Kongres se ima baviti s stanovskim vprašanjem, z vprašanjem bišne industrije, z vprašanjem poljedelskega in obrtniškega kredita, z organizacijo gospodarskih združenj s posebnim ozirom na vojno dobavo, kakor s strokovno naobrazbo producentov in njih opremo s strojno-tehničnimi pripomočki, da se zamorejo tem krepkeje ubraniti konkurence po velikem kapitalu. Kakor vidimo iz dnevnega reda, se kongres ne bo bavil z vprašanjem malega trgovca in konsumnih društev. Njegova posvetovanja so namenjena — sklepajoč po programu — predvsem povzdigi obrtništvu.

To vprašanje je staro in obstoji od tedaj, kar je odpravila država stare cehe in cunfte, ki so med seboj monopolizirale ves stan. Samostojen obrtnik ni mogel postati nihče, kdor ni dobil pravice po svoji cehi. To število pa je bilo zelo strogo omejeno. Slično, kakor je danes lekarniška ali tiskarska pravica. Še hujši udarec pa je zatala obrtništvu industrija. V mirno in počasno delavnico obrtnika je prodrlo drdranje stroja in opomnilo poštenega rokodelca, da je prišel sedaj drug čas hujšega boja za svoj vsakdanji kruh.

Ko dovrši kongres svoje zborovanje, hočemo o vprašanju obrtništvu še enkrat izpregovoriti.

XXX.

Oglase treba naslovljati na Inzeratni odd. Edinosti.

pišem že rajši vojnemu ministru in ga prosim za odlikovanje. V petih, šestih letih ga imam gotovo — zdaj, ko pozna moj naslov!

Boj potapljača s polipom.

Iz San Francisco poročajo, da je tam neki potapljač preстал grozen boj s polipom. Potapljača so spustili v notranjino potopljene ladije, in tam je naletel na velikanskega polipa, ki je ovil eno svojih pet palcev debelih tipalnic okoli potapljačeve noge pod kolenom; takoj na to ga je oklenila druga tipalnica okoli pasu in roke. Potapljač je v smrtnem strahu sekal s svojim nožem po polipu in dal znamenje, naj ga potegnejo kvišku.

Dve nadaljni roki sta ga pograbili iz teme; ena se je ovila možu okoli vratu. Ker so ljudje na površju ob enem vleki, je bil potapljač v nevarnosti, da mu polip odtrga čelado, in moral je zato signalizirati, naj postoj, in imel je prosto samo še levo roko, s katero se je kakor blazen boril. Sekal je po groznih tipalnicah, dokler ni bila pošast napol mrtva.

Žival je vlekla potapljača s poslednjimi močmi proti svojemu gobcu, a mož mu je večkrat zaporedoma zasadil nož v glavo, dokler ga ni ubil. Potapljača so potegnili napol nezavestnega iz morja.

nekoliko hlastno odpiral pismo. Vendar službena izpričevala, vendar upanje na rdeči trakec!

Službeno izpričevalo se je glasilo: „Na ukaz vojnega ministra potrjuje predstojnik notranje službe, da iz v vojnem ministertvu se nahajajočih registrov, matric in listin izhaja sledeče: Grattery (Fran, Rafael, Lucien) rojen v Etampes dne 13. aprila 1844, umrl v vojnem lazaretu dne 30. novembra 1870. To je stalo črno na belem s koleki in pečati, in ni bilo dvomiti na tem: Grattery je bil mrtev, mrtev že trideset let! M z nekaj časa ni mogel spraviti besede iz sebe. „No,“ ga je naposled interperiral eden orožnikov, „podpišite že enkrat.“ — „Podpisati? Kaj?“ — „Da ste prejeli pismo od ministrstva.“ — „A saj sem mrtev! Berite tukaj moje službene izpričevala.“ Orožnik je čital. „Le podpišite,“ je rekel potem mirno. „Če ste tudi mrtev, nič ne dē. Saj je samo radi forme in da je v aktih vse prav.“ In Grattery je podpisal, podpisal takorekoč svoj lastni mrtvaški list.

Potem je premišljeval. Ali ne bi mogel zahtevati od davkarja nazaj darke, ki jih je plačeval skoz trideset let? Država ga je proglasila za mrtvega in vendar jemala njegov živ denar. „Ne,“ se je odločil Grattery, „ako pišem davkarju — da bi od njega dobil odgovor, tega gotovo ne uđakam! Tedaj

Vesti iz Kranjske.

Stojte no — sedaj pridejo Gorenjci
V nedeljo dne 11. t. m. se bo vršilo veliko ljudsko slavo v Lencu po domače pri „Krištofu“ na Gorenjskem. Priredimo pravcati „narodni sejem“ in pošlamo, kar bo le prebitka, in damo še zraven za one vsega usmiljenja vredne reveže, ki po krivici trpe v bolnišnice usodne Ljubljane, poleg tega pa tudi bomo še prispevali za druge blage namene.

Na vse slavna društva, korporacije in občinstvo gre tem potem nujna prošnja, da na ta dan prav nič ne prireajo, tembolj pa se nujno odločijo k izkupičku pod Triglav k nam! — Podrobnosti vspeveda povemo v kratkem.

Pripravljalni odbor.

Vesti iz Štajerske.

Glasbena matica v Celju. Šola za petje, klavir in gosli se odpre v Celju dne 1. novembra t. l.

Razne vesti.

Vojnik, ki se je boril proti Napoleonu I.
Dne 18. septembra t. l. je v Moskvi umrl neki grenadir v starosti 118 let. Ta človek, imenoma Peter Bakotin, je nosil do svoje smrti grenadirsko obleko. Isti je bil brez drugega edina živa pričja iz dobe velikega Korza. Aktivno je deloval kakor grenadir v vojni proti Napoleonu I. Gotovo je bil on poslednji med živimi, ki je svojimi očmi gledal požar Moskve leta 1812. Stari grenadir je vedel mnogo pripovedovati o ruski vojni proti Napoleonu, o strahu ki ga je povzročilo samo ime Napoleona ter o izrednem utrujenosti, ki so ga njegove zmage dosegale pri ru-kih vojskih. Oni dan, ko je Napoleon nastopil svoj povratek iz Rusije, slavil se je v Rusiji kakor praznik. Posebno veselje je povzročila vest, ko se je raznesel glas, da je šel preko Berezine. Pozneje je grenadir slišal samo še, da se je Napoleon odpovedal prestolu, o njegovi smrti na otoku sv. Helene 5. maja 1821 ni pa ničesar več doznal. Ta človek je bil kmet iz tverske gubernije.

Generalni nadzornik čet postane tekoni zime nadvojvoda Evgen, ki obdrži obenem poveljništvo 14. zbora v luomestu.

Knjiga — njiva.

Govoril o priliki otvoritve narodne ljudske knjižnice v Koprivi na Krasu 13. septembra t. l. visokošolski domačin g. Josip Jurec.

V korist napredka, v vašo čast, povzdigo smo dali Vam, kar smo imeli — knjigo.

A morda kdo poreče: „Kaj nas briga, nas siromakašme kmetje vaša knjiga?“

„Kako obira se gosence repi,
„kako se hruške in polena cepi,
„kako iz leskovne se trta uvije,
„kako krompir se hrani, da ne gnije,
„kako se plete turščica in sladi,
„kako orati morajo oradi,
„kako plevelna njiva se opleve,
„kako se kida gnoj in zida hleva,
„kako se jemljejo neveste, zetje —
„to mi najboljše samo vemo kmetje.
„Če treba je kaj več, izve se s prižnic,
„kaj torej treba je še knjig in knjižnic!
„Kaj bo prosveta nam in kaj omika?
„Pikon, sepon, strpača in metika!
„Očetje naši niso bukev brali,
„A vse so prav zorali in skopali.“

In vendar če pogledam bolj nadrobno je branje nekam kmetovanju podobno. Ko gledam knjigo, zdi se meni njiva, ki v njej vsejano seme še počiva. In dolge, ravne vrste po straneh so kakor vrste posejanih leh. Mej vrstami pa prazni so prostori, tako ko so mej lehami razori. Na njivo vseje kmr t le dobro žito, pisatelj v knjigo seme plemenito. Če včasih vmes plevelno seme pada, nič čudnega — na njivo tudi se prikrade. Zato, ko žito vzklije, se razvije, goji se žito in plevel porije. In kakor dela se okoli žita, tako se dela, ko se knjige čita. Kdor ve, kako se žito žanje, mlati, ta ve, kako je treba bukev brati.

Čitatelj in ževce je pregreha, da berejo — le, kar je dala leha. A to ni prav — ker seme pada, kamor more: na leho včasih, pa v razore. In da se bere prav in ne le „klati“, „mej vrstami“ je tudi treba brati. Tako bi Vam dokazal jaz nadrobno, da branje res je kmetovanju podobno, in bi dokazal, da je umni bralec, obenem tudi umen kmetovalec.

Očetje naši niso bukev brali. Zakaj? Zato, ker niso jih še znali. Očetje naši so zorali polje — a Vi, ki berete, je boste boljše.

In cepili so — če ne trt, pa sadje, In zrastle jim je — če ne cep, pa mladje. A danes, če se ne sponese po domače, se treba pač je lotiti drugače. Še hleva mora zidati bolj fino, kdor če imeti salo in slanino; in dosti težje polniti je kraso.

In ko neresta mlada išče taščo,

ne vpraša dosti, če jo tašča vzame,

da ji le ljubček reče: „Ti si zame!“

Kako se ljubi in kako se snubi?

Tako, ko komu se polubi.

Kako, da treba je ljubiti.

za to ne mara se pravil učiti.

A vendar o stvarih vaših teh neznanih

zve po oviskih v naših se romanah.

Kako se Lovro v Munco je razgledal

in kaj mu Manca je odgovorila,

kako sta se potem naprej ljubila:

ljubezen torej Lovrovo in Mančino

ra čita v naših knjigah se natančno.

Ej, v knjigah veselost ljudi je živih

in v knjigah užitek je glav že sivih.

Kar v ercu nam kipi in glavo beli,

pred nami drugi vse se doživeli

in so zapisali: ta nam v pouk, svarilo,

a drugi nam v zabavo, razvedrilo.

In mi, ki naše gleslo je prosveta

in naš sovrag nevednost je prokleta,

v korist napredka, v Vašo čast, povzdigo

smo dali Vam, kar smo imeli — knjigo.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfinije vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

V kratkem se odpre toliko pričakovana prodajalna „du Gant de Vienne“

Via S. Antonio 4 (Palača Terni)

z bogato izbero neprekosljivih rokovic za moške, ženske in dečke

Želez. kina-vino Serravallo

■ za bolehnine in rekonvalescente. ■

Provzročea voljo do jedi utrjuje želo-dee in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovesnih zdravnikov v vseh slučajih, kada je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

Izborni okus. Izborni okus.

J. SERRAVALLO - TRST

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Tesa št. 46.

Zaloga:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Redni prihod

Trst — ulica San Antonio št. 8 — Trst

(vogal ulice Nuova)

Novi dohodi obuvava za moške, ženske in otroke

Izbera šlap za sezono po najzmernejših cenah.

Preprodajalcem veliki popustki.

ulica S. Antonio št. 8 (vogal ulice Nuova)

Redni prihod

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrljce, kakor: kovinske in lepe okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠCENE SVEČE. Gene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo HENRIK STIBELJ in drugi.

V založbi „TISKARNE EDINOST“

v TRSTU, ulica Giorgio Galatti št. 18

je izšel v sloven. prevodu

VOHUN

ROMAN

Angleški spisatelj J. F. COOPER.

Elegantno broširana knjiga s finim svetlim papirjem, obsegajoča 420 strani male osmerke stane

1 krono 60 st.

po pošti 20 stot. več.

Dobi se ga v vseh knjigarnah po Slovenskem.

Direktni dovoz štajerskih kokoši iz jaje. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Pestrežha na dam Ulica Campanile št. 15.

SLOVENC! NE ZAMUDITE OBISKATI

Pariške prodajalnice obuvala :: :: :: (Calzoleria Parigina)

Trst ul. S. Antonio št. 4 (hiša Terni)

kjer najdete vsaki dan nove dohode najlepšega obuvala za gospode, gospé in otroke. Največja eleganca, cene zmerne, blago prve vrste

Društvene vesti.

Kolesarji! Dirkači!

V nedeljo dne 11. t. m. se bode vršila društvena cestna dirka ob progi Trst (start ex piazza dei foraggi) — Opčina — Sežana. Maksimalni čas je 40 min., a v slučaju močne burje se isti podaljša za 10 min. Dirkači morajo priti ob 2.

uri p.p. na določeni kraj (vidi zgorej), dirka se pa vrši točno ob 3. uri popoldne. Člani medikarči so pa naprošeni, da se snidejo polnoštevilo ob 1. in pol uri popoldne pred kavarno „Balkan“ od kjer jih bo vodja dirke vodil na določena mesta opazovalcev. Člani obojih odelkov Prosek in Nabrežina so naprošeni da se snidejo pa okoli 2. uri pop. pred gostilno Fabič na Občinah. Po dirki se bo vršil priateljski sestanek v gostilni gosp. Renčelja pri katerem se bodo razdelile nagrade.

Gg. člani juriš so najljudneje naprošeni da se snidejo točno ob 3. in pol popol. v restavraciji Mahorčič v Sežani.

Kolesarski „Zdravo!“

O d b o r .

NB. Opozarja se gg. dirkače ki so izostali s članarino, da isto čim prej poravnajo ker v drugem slučaju bi zgubili pravice do nagrade.

Darovi.

Za moško podružnico sv. Cirila in Met. so darovali gospod Iv. Kramar K 125. Fr. Makno K 1.—, Albin Časjan 50 stot. Jernej Koritnik K 125. Skupaj K 4.

Isti podružnici je podaril g. J. Zwitter K 3. Hvala!

Denar hrani uprava našega li-ta.

V žensko podružnico sv. Cirila in Metoda so se zapisale sledeče nove članice: Roza Goli, Antonija Rebek, G. novica Maicen, Antonija Arhar in Kerševan Franja. G. spa Arhar in gosp. Kerševan sta darovali poleg vstopnine vsaka po 3 K, Godina Antonija 1 K. Srčna hvala vsem!

D-nar hrani namestnica tajnice.

Za veliki srečolov vinske trgatev, ki se je vršila minole nedelje v Rovani so nadležje darovali sledeči gg.: Ant. Zaur, Jos. Ružanec, E. G. dnig, Urban Lanček, Štular, A. Godin, Tomaž Sincin, Sumor, Laura Flego, G. Felner, Pavel Tomažič, Gorenje po 1 K; A. Z. Ivan Grafenauer, Alojz Makovec, Cvil Šid po 60 st.; A. Pahor, Kolmann, Jos. Mreule, Ivan Bolko, A. C., Marija Sincin, Fran Suman po 50 st. (Pride še.)

Vesti iz Goriške.

Razpis službe. V c. kr. moški kaznilnici v Gradski je izpraznjeno mesto pomožnega paznika.

Iz Sežane. V nedeljo sem se šel na Sežani. Bil je cesarjev god. Vesel sem bil, ko sem videl toliko slovenskih trobojnic. Vse in povedi je bilo okrašeno samo s slovenskimi zastavami, izvezimi ces. kraljeva polsopja. Tam so bile črno-zolte. Tako sem opazoval s prijateljem, Ali glej čudo! Prišla sta do ščacune g. Alojza Desela, na kateri ni visela slovenska, ampak samo črno-rumena zastava. Žalostno! sva rekla in odšla. Ali jaz vprašam tega — sramežljivega gospoda: ali se ne domišlja, da ga nihče drugi ne podpira, nego sami trdi Slovenci?! Ako bi njih ne bilo v ščacuno, kaj bi moral storiti ta gospod? Jaz mi-dim: pobrati šla in kopta in se posloviti iz Sežane!

Se nekaj. Na postani je še vedno tisti grdi in za S-žansko občino zelo sramotni napis Sessana

Sežanci! Ta napis se mora odstraniti. To zahtevajte neprestano, dokler vam ne bo ustrezno. Domačin.

Iz Nabrežine. Pisalo se je po časopisih radi dragine mesa, ki je bila povsodi — in seveda tudi pri nas v Nabrežini. Prodajali so 1 kg govejega mesa s prikladi 1.52 K. To je seveda najnižja vrst mesa. Kar je bilo boljše, pa še dražje. Teletina je stala 2 K, in še več.

Ko se je pa letošnje poletje nameravalo napraviti društveno mesnico, so takoj mesarji nekoliko znižali ceno mesa in sicer za 8 stot. Goveji živini pa je to poletje tako ena padla, da bi lahko za 32 stot. znižali pri kg, ter bi mogli meso prodajati po 1.20K. Sij se je po Kranjskem še caneje prodalo. Mari kranjski mesarji ceneje kupujejo živino.

No, sedaj, ko vidijo naši trije mesarji da ne bo nič z društveno mesnico, pa zopet vdarjajo po konsumentih in zvišali so že govejemu mesu ceno za 8 stot. pri kg. O teletini pa niti govoriti, to prodajajo kakor se jim zdi. Ako je bočš, plačaj, drugače pa jo pusti. Nek močnejši italijanski mesar jo prodaja kar po 2.20 K do 3 K. — Ali to ni osterutvo?!

Za danes dosti, prihodnjič več.

Kličem pa tuk. gostilničarjem in drugim konsumentom: Združite se ter ustanovite društveno mesnico, ker čas je zdaj jako ugoden. S tem boste koristili sebi in nam revnim delavcem! Kajti pri taki dragini, kakor je tu v Nabrežini, si človek ne more privoščiti košček mesa, z eno besedo: ni živeti! Eden prizadetih.

Iz Kanala. C. kr. voj. veteransko društvo v Kanalu je poslalo c. kr. Reichsbundu na Dunaju kakor centrali veteranskih društev, glede krvavih dogodkov v Ljubljani, sledečo izjavo:

„20. septembra rabilo se je v Ljubljani c. in kr. orožje proti zvestemu slovenskemu ljudstvu, — nedolžna kri je tekla!“

C. kr. voj. veteransko društvo v Kanalu izreka v avoi izvanredni seji od 29. sept. m. globoko obžalovanje, da so padle v Ljubljani dne 20. septembra nedolžne žrtve, ker je vojaštvo brez pravega vzroka streljalo na bežečo množico, ter obojasurovo postopanje vojaštva ob tej priliki.

Vsled tega postopanja vojaštva dne 20. septem. v Ljubljani je patrijotizem v slovenskem ljudstvu omajan.

C. kr. voj. veteransko društvo v Kanalu želi in zahteva da se krivce nad nedolžnim krvoprolitjem naistrože kaznuje, in se da tako nekako zaduščenje slovenskem narodu S tem se gotovo povrne prejšnji patrijotizem med slovensko ljudstvo.

(To je enkrat poštna — slovenska beseda iz veteranskih krogov. Bravo! Ured.)

Iz nabrežine: P. n. člani pevskega društva „Nabrežina“ opozarja se tem povom, da se bo v nedeljo 11. t. m. ob 10. uri d. poludne vršil v sobi pevskega društva r. dn. letni občni zbor z običnim dnevnim redom. V slučaju, da bi bil isti radi pomankljivega števila članov neklepeten, vrši se pol ure kasneje drugi občni zbor in to ob vsakem številu članov. Odbor.

Legina šola v Niblem je storila žalostni konec. Letos je niso več odprli, ker nima koga učiti. Spodletela jim je grda namersa. Vsa čast Nebe c. m.

x Mestni otroški vrtec na pokopališču cesti je gotov in se odpre kakor hitro se v to najeto polopie popravi, da bo odgovarjalo svojemu namenu. Mestnemu odboru se je dalo na razpolago K 1000 za popravilo Vrtca bodo pohajali skoraj zgolj otroci slovenskih roditeljev.

Zakaj se ne otvori v tem kraju tudi sloven-ki vrtec, kakor se je nekaj mi-lilo in menda tudi sklenilo? Po novem letu odprtam tudi nemška šolska družba otroški vrtec. Naši otroci se bodo torej odarodovali na dveh straneh: po Ljubli in Nemci! K-j imajo odločini slovenski krogi res delo le z neplodnim politiziranjem, ker ne morejo priiti do tega, da bi se odzvali narodnim zahtevam in vstoriili na Bianči t liko potrebnih otroških vrtcev!

Poslano.*)

Napadalen moje časti.

Prigodom poseta slovan-kih novinarjev pred par dnevi v Trst, so zlobni jeziki širili glas, da je moje ponašanje v društvu jedne gospice bilo prešlo vse meje dostojnosti. Dučuvši za t., zgrozil sem se radi te tendenciozne laži in takoj se obrnil direktno do dotične go-pice, da ona sama potrdi, kako sem se obnašal v njeni družbi. Nje oče mi z dnem 5./10. piše: Odgovarjam Vam v imenu svoje hčere, da niti ona, niti jaz, niti kdo drugi mojih prijateljev ni opazil, niti mogel opaziti, da je Vaše obnašanje v družbi moje hčere bilo nepristojno ali neodlično, ampak je to vse izmišljotina. S spoštovanjem M.

Za one, koji so verovali onim lažem, mislim, da je to zadosti, a na druge niti ne obračam te besede.

Dr. BJELOVUČIĆ.

(Originalno pismo stoji na ogled slobodno pri uredništvu „Edinosti“).

Izjava.

Podpisani prekličem in obžalujem vse žalive besede, katere sem rabil dne 21. septembra t. l. napram g. Viktoru Kovačiču.

Barkovlje, dne 7. 10. 1908.

JOSIP PERTOT.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon veleva.

Prodajalnica in pekarna

P. PETERNEL

je preložena iz ulice Giulia 76

v Vrdelel šte. 490

Prodaja tobaka, katere je bila vzeta od prejšnjega lastnika Wran, Josje zopet dovoljena sedanjemu lastniku P. PETERNEL

Kupim vsako množino .:

suhih gob

Poslati je vzorce s cenami na naslov

Luigi Alberti, Trst

ulica S. Spiridione št. 12.

V soboto 10. t. m.

se odpre

prodajalna „Au Gant de Vienne“

Via San Antonio 4 (Palača Terni)

Specijaliteta rokovica.

J. E. Zacharias

c. kr. dvorni zalagatelj.

Velika zaloga volnenih pogrinjal
Prešitih pogrinjal lastnega izdelka
Pokrivala, perilo, triž,
flanelastih robcev in
bombaževine.
Specijaliteta
olne in žime za žimnice.
Vse to se dobi pri
Josipu Wollenigh,
TRST, ulica Malcanton šte. 12. o o o o o

Gumijevi izdelki in podmorske cevi.

Josef Reithoffer's Söhne Dunaj

Podružnica v Trstu - Corso 29

Zaloga angl. raket, krogelj za Tennis, Football in metanje ter igra

Diabol.

Mlekarna Hrušica

javlja, da se je preselila iz ulice

Geppa šte. 19

v ulico delle Poste št. 16.

Se priporoča za obilen obisk.

Uglase treba naslovljati na

Inseratni oddelek „Edinosti“

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Tuscher

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.

Slovenci in Slovani v Trstu

Dolžnost je vaša, da se poslužujete le v

Slovanski brivnici

v ulici Saverio Mercadante šte. 1 (blizu slovensko knjižarne)

V. GJURIN, brivec.

A. SEMULIĆ

Bogata izbira pohištva in tapetirar delavnica.

Trst, trg Selvedero šte. 3

Slovenska mizarnica v Trstu

Majcen Miloš v Trstu ulica Leo šte. 2 nam javlja, da ima zmrjal v svoji delavnici pripravljene cele spalne sobe in vso drugo pohištvo, ter da prevzema vsakovrstno delo v svoji stroki. K-r je gospod M. MAJČEN naš narodni obrtnik, ga najtopleje priporočamo slavnemu slov. občinstvu.

Valentin Zorzini

urar in dragotina

Trst, ulica Mada vecchia št. 1 (Za ložo)

Izbir zlatih in srebrnih predmetov

zlatih in srebrnih ur po najzmer. cenah.

Sprejme se popravljanja vsake zlatnine in ur. — SPECIJALITETA v popravljanju urnih zaklepnice.

Popravljanje in srebrnenje vsake kovine

potom pile ali ognja, in ureti.

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma šte. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer:

za celo leto	kron 30
pol leta	20
četrt	12
za en mesec	6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke.

Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebo shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne puščice, katere se priporoča posebno starišim, da na ta najnevarjši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo denar.

Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Stenic ni več!

po uporabi novega izdelka

„DESTRUCTOR“

odlikovanega z diplomom velike nagrade na zadnji mednarodni razstavi v Rimu.

„DESTRUCTOR“ deluje takoj. Pokonča jajčka vsake golazni in ne dopusti, da se zopet zakotijo. Očisti glavo vsake mušice. — „DESTRUCTOR“ je za vsako družino neobhodno potreben. Ne pomaže, ne razjeda, ni strupen, ampak higijeničen. — Na tisoče pisem dokazuje njegovo izbornost. — „DESTRUCTOR“ zalaga

Giuseppe Nuzzi & Co. - Cervignano

Steklenice po K 420, 230 in 150.

Preprodajalcom popust.

Na prodaj po vseh mirodlinikah.

Iščete se povsod zastopniki.

Javni shodi na Goriškem. Za prihodnje nedeljo 11. t. m. sklicujejo poslanci slovenskega kluba javne ljudske shode po deželi, na katerih bodo poročali o položaju v goriškem deželnem zboru in sicer bodo poročali: posl. Gabrček v Kobridu, posl. dr. Gregorin v Tomaju ob 3. uri in pol popoldne, poslanec Kováč v Lokavcu, posl. Križnič v Volčah ali Ačah (ni še določeno) in v Tolmaju, posl. Obhubek v Kojakem, posl. Samuig v St. Andrežu in Sovodnjah, posl. Alojzij Strekelj v Avburju in Storjah in posl. Josip Strkelj v Kobjigavi in v Kobjdilu-Stan elu. Morebitne spremembe krajev in natančno naznanilo časa objavimo pravočasno. Pričakovati je povsod obile vdeležbe, ker je po deželi veliko zanimanje za dogodke v goriškem deželnem zboru.

Vesti iz Istre.

Iz Boljunca, 6. oktobra 1908. — Včeraj popoldne je požar uničil hišo in gospodarsko stavbo Antona Maver r. Miha iz Boljunca h. št. 28. Požar je tako dval, da se ni dalo skoraj ničesar rešiti. Ruzin hiše pogorelo mu je tudi pol štev. obleka, obuvalo, vsi pohiarki pridelki in vsa krma. Škoda je nad 2000 K, ki je pokrita z zavarovanjem. — Pčitvalnosti ljudstva, in tihemu vremenu se je zihvaliti, da se niso tudi druge sosednje hiše vnele. — P. hvaliti moramo tudi o. k. orožniškega stražmaja g. Mučiča, ki se je podal z lastno nevarnostjo za življenje v gorečo k. da je reševal predmete.

Javen volilni shod se bo vršil v nedeljo 11. t. m. ob 3. uri in pol v prostorih gosp. Mateja Bržana v Šmarjah pri Kopru s tem le dnevnim redom: 1) Poročilo o novem volilnem redu; 2) Pogovor o predloženih deželnozbornih volitvah in 3.) Morebitni predlogi.

Vesti iz Dalmacije.

Iz Zadra. Verjemite mi, da nisem še videl tako fanatičnih Italijanov, kakor so tu v Zadru. V svojem fanatizmu so naravnost zbeželi in norijo po uicah kakor pravcati divjaki, da človek — izlasti zvečer — ni varen svojega življenja. Čudom pa se je čuditi vedenju c. kr. vlade, ki tako brezbržno dopušta, da je zdravje in življenje v nevarnosti! Dobro vemo, kdo vliva olja v ogenj, kajti 30 do 50 postopščev ne bi mogli in tudi sploh ne bi počenjali takih grozodejstev, ako ne bi bili nabuhskani, naseti in plačani od italijanske gospode. Ti so, ki netijo plamen in razburjajo duhove v Zadru! To so pravi krivci na krvi, ki teče v tem mestu skoro vsaki dan.

V sredo zvečer se je vračalo — kakor ste že javili — društvo Bersaglieri iz Arbanasov. Bli so v takozvani Brdarici, čisto hrvaškem kraju, kjer so nastopali kakor de so kje tam v blaženi Italiji. Svirali so N. ba patria de Rosetti in druge izizvalne pesmi Hrvatje se jih niso niti dotaknili. Zato je šlo, vse gladko. Ali izivaci še niso bili zadovoljni s tem svoim „vapekom“, ampak so šli tudi v mesto izivati — vojaštvo, ali točneje rečeno: vojake hrvaške narodnosti. Tu pa so našli, kar so iskali, kakor ste tudi že poročali. Vnel se je hud boj, v katerem je bil ranjen en vojak in kakih 15 Italijanov. Natančnega števila ni možno določiti, ker se ranjenci tiče doma, ker se — boji o sodnje.

Izgredi so se ponavljali na raznih krajih mesta. In c. kr. vlada gleda nemarno vse te dogodke! Ali nič ne misli na posledice, ako razgrete italijanske glave pridejo do mnenja, da jim je vse dovoljeno?! Pobesili bodo glave po uicah kakor za turških časov. Kakov kontrast med postopanjem v Ljubljani in v Zadru! Veliko li tam drugačni zakoni nego pri nas?! Bati se je, da se nad Zadrom pripravlja hud vihar.

MALI OGLASI:

se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Stanovanje ako mogoče tudi hrano pri slovenski rodbini v bližini glavne pošte, ležeti dve gospodini. Ponudbe pod „Gospodini“ na inser. odd. Edinosti. 1555

Radi oopotovanja prodaja se pohištvo. Ulica Belvedere št. 23, I., vrata 10. 1561

Prodaja se dobro upeljana ljudska kuhinja v bližini velikih zgradb. Cena dognovna. Naslov pri inser. odd. Edinosti. 1565

Hrastovi sodi od 200 do 800 litrov so na prodaj v ulici Valdirivo 17. (1550)

Za francoske lekcije se priporoča častitljiv družini diplomirana učiteljica Ema Živic, Commerciale št. 15, I. n. 1556

Odda se lepa meblirana soba ena mu ali 2 uradnikom, eventualno tudi s hrano v ul. Boccaccio 2, vrata 12. 1565

Deklo pridno in pošteno, srednje starosti, sprejme takoj v službo mala družina. — Ulica Barriera 25, II., Cink. 1551

Kuhinjske odpa dke (pomije) prodaja Hotel Balkan. — Ohrnid se na H tel 1550

Sodi novi od 350 do 700 litrov se prodajo po K 8 — hektoliter. Sodar, Campo Marzio št. 14. 1547

Hiša na prodaj. Pri sv. Jakobu na ribjem trgu, je za prodaj hiša s 5 stanovanji za K 6000. Oglasi se je pri Furlanu ulica Stadion 19. Zadoluje polovica denarja. (550)

Slivovko in brinjevec zajamčeno — pristno, doma zgaro, novo, ima na prodaj P. Kaluža, Narin, pri sv. Petru na Kranjskem. Odda se vsako množino. — 1552

Hiša na prodaj s 5 prostori in 600 klatrov zemlje. Sveti Ivan, ulica Školjo št. 21. 1558

Gospodicina Slovenka, mlada, lepe zunanosti vešča slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, že prakirirana v trgovini išče službo kot prodajalka, blagajnikarica, v kuhinji pisarni ali uradu, v oči kakoršnobodi službo. — P. Prati na „Edinost“ pod „Pridna B K“. (1505)

Trgovina z manifakturnim blagom

Ant. Sanzin pok. Frana

TRST — ulica Barriera vecchia št. 11

Velika izbira: barvanega fuštanja in lavantenisa, maj, ženskih in otroških spodnjih hlač za zimo. — Posteljna pokrivala, moderci (perilo) in razne potrebščine.

Nova prodajalnica manifakturnega blaga .:

EUGENIO DELLA TORRE

prej agent tvrdke F. CASTELLITZ e Successori G. SCATTIMBURGO
Trst, ulica Stadion 11, tik pekarnice Covacich

Velika izbira fuštanja, flanel, črnege blaga za ženske obleke, izdelanega perila in na meter, fuštanja, pletenine za ženske, moške in otroke.

Drobni predmeti in potrebščine za čipkanje.
Cene, da se ni bati konkurence.

Šola za skušnjo

enoletnega prostovoljstva

Autorizovana od c. kr. Namestništva
pod ravnateljstvom PROF. RICHARDA MIKS.
TRST - ulica delle Poste 10 - TRST

se obdržujejo sledeči točaji:
1.) Glavni tečaji
2.) Posebni tečaji
3.) Pripravljalni tečaj

ZNIŽANA PLAČILA
Na vsa druga vprašanja glede vojaščine data natančna in popolna poenila. Urad za vojaške stvari v prvem nadstropju. — Za informacije se je obrniti na ravnatelja tečajev Prof. RICHARD MIKS.

Izredna državna loterija.

Na najvišje povelje c. in kr. apostolskega veličanstva

izredna jubilejna loterija

za dobrodelne namene c. k. domobranstva in žandarmerije.
Ta denarna loterija, ki je edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 17984 dobitkov v gotovini v skupnem znesku K 513.760.

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini
Žrebanje se vrši nepreklicno dne 22. oktobra 1908.

Srečka stane 4 kron

ter se dobi v oddelku za državne loterije na Dunaju. III. Vordere Zollamstrasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštah, telegrafskih in železničnih uradih, v menjalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk se dobijo brezplačno. Srečke so poštne proste.

C. kr. loterijsko ravnateljstvo
(oddelek za drž. loterije)

Cantina familiare istriana

TRST - ulica Farneto št. 29 - Trst

prodaja svoja vina, z brezplačno postrežbo na dom, po sledečih cenah:
Črno istrsko prve vrste po . . . K — 60 | Pristni viški Opolo . . . po . . . K — 72
Belo — 72 | Črno dalmatinsko — 68

Vrhu tega je vedno preskrbljena z vsakovrstnim namiznim vinom v buteljkah. Vsa gori naznačena vina kemično so analizovana. Gostilničarjem in krčmarjem cene po dogovoru. M. CINICH ex Giarina.

GLOBUS

čistilni ekstrakt

čisti kovine bolje kot vsako drugo sredstvo.

Zastopnik Alberto Tedeschi - Corso 4, III.

Vsi v gostilno v ulico Donatello (vis à-vis nove norišnice), kjer se toči vino iz Buji vrste po 64 st., za družine po 56 st., kakor tudi Puntigamsko pivo po 48 st. liter. (1530)

Narodni greh napravi, kadar se postavi ali kati drugje in ne v odlikovanem fotografskem ateljeju Antona Jerkiča v Trstu zraven velike pišče št. 10, v Goriči Gospeška ulica št. 7. — Svoji k svojim! 1589

LORENZO BRUNA

TRST, ulica S. Anastasio 9.
Telefon št. 1432

Skladišče drv za ogenj, lesa za polje, oglje iz drvi in COKE

Hidravlični cement, angleške opeke,

katerih ne pokvari ogenj in druge vrste materiala za zgradbe, kakor tanke opeke, gašeno apno itd.

Prodajalnica jestvin in kolonijalnega blaga
Trst, ulica Foscolo 2

vogal Barriera vecchia

Vdobi se vsake vrste kave, sladkorja, riža, testenin itd. — Sladkor v prahu po 76 stotink.

Sprejmejo se naročila po pošti od 5 kg naprej vse po najzamernejših cenah.

Priporoča se slavnemu obdianstvu v mestu okolici Udani

J. ČERNE.

Ned 40-leten vopah

PASTIGLIE PRENDINI

od ogolunjene sladke škrota

znajitelj in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu

Počastne s kolajnam in diplome

Zdravilsko priporočane pri griheh, kašlju, hripavosti, kašlu.

Podeljujejo pevecem in govornikom št. glas.

Zaloga v lekarni PRENDINI in v vsah beljkih lekarnah v Trstu in Evropi.

Paziti je na nepoštenu ponarskanja

ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“.

FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140

Izbor drog, barv, šopščev, pokost, parumov, an. mlo — Zaloga mineralne vode, osaka za parketo, na mrzlo pripravljenega sirupa, tamarinda, malina ca itd. itd.

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Autorizovani zapriseženec

Trst, Corso št. 30

sprejme merenja, ekskorporacije, instalacije itd. splošno vsa geometrična dela.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo prodajalnico ur

v TRSTU

ul. Vincenzo Bellini št. 13

naproti cerkvi sv. Antona mota vsakovrstne verižice po pravih tovar, cenah.

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napajava in zaloga električnih svetilk, lat in prodaja gramofonov, sonofonov, in fotografov. Zaloga priprav za točilni pisalna delavnica za popraviljanje šiv. strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovar, cenah.

TELEFON št. 1734.

F. Pertot

urar I. vrste

Trst ul. Poste Nuove 9

Tovarne in delavnice pohištva in stavbenih izdelkov v SOLKANU pri Gorici.
Lasten tovarniški tir: Gorica, drž. kol. d., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOG: SOLKAN, TRST, via Caserma 4

Brz.: ZAURUGA - Trst
Telef. št. 1631 interurban
Žage v Soteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1,000.000